

Нюанси здійснення закупівель на допорогові суми за «старим» та «новим» Законом про публічні закупівлі

Питання від читача

«Доброго дня! У зв'язку зі введенням у дію з 19.04.2020 обов'язку для замовників проведення закупівель через ProZorro від 50 до 200 тис. грн за допомогою застосування виду закупівлі "спрощена закупівля" постає питання стосовно правильного планування процедур закупівель на наступний рік. Наведу приклад. У кошторисі / фінансовому плані на 2020 рік і відповідно в моєму проєкті річного плану і додатку до нього передбачено видатки за кодом "50410000-2 Послуги з ремонту і технічного обслуговування вимірювальних, випробувальних і контрольних приладів" в обсязі 60 тис. грн. Перелік обладнання, яке необхідно обслуговувати і ремонтувати, доволі специфічний. Принаймні в нашому місті єдиного надавача даних послуг для всього асортименту обладнання немає. Тому було заплановано протягом 2020 року, як зазвичай, укласти три договори (на 48, 9 і 3 тис. грн) з різними контрагентами, оприлюднивши щодо кожного із цих договорів звіт про укладений договір. Чи відбудеться порушення нової редакції закону, якщо буде укладено два договори до 19.04.2020 (на 48 і 9 тис. грн) з оприлюдненням звіту про укладений договір і третій договір на 3 тис. грн після 19.04.2020 без використання закупівлі "спрощена закупівля", але з оприлюдненням звіту про укладений договір?»

Відповідь експерта

— Добрий день! Закон України «Про публічні закупівлі» (далі — Закон), який установлює правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави й територіальної громади, чітко встановлює вимоги до відображення запланованих закупівель у річному плані.

У контексті змін до закупівельного законодавства, які будуть введені в дію лише з 19.04.2020, стає зрозумілим, **що планування та проведення закупівель у більшості випадків передуватиме новому законодавчому регулюванню та здійснюватиметься наприкінці / на початку року за чинними на сьогодні правилами**, тобто згідно з чинним законом.

Тож замовник, плануючи та здійснюючи закупівлі наприкінці / на початку року, послуговуватиметься вимогами чинного на такий момент законодавства, оскільки статтю 58 Конституції України встановлено, що **закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі**, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

Рішенням Конституційного Суду України від 09.02.1999 № 1-рп/99 визначено, що надання зворотної дії в часі нормативно-правовим актам може бути передбачено прямою вказівкою про це в законі або в іншому нормативно-правовому акті.

При цьому в новій редакції Закону така вказівка відсутня, **тож його дія не поширюється на правовідносини, які виникли до введення його в дію.**

З огляду на це, замовник у цілому може діяти правомірно, плануючи закупівлі згідно із законодавством, яке діє зараз, та укладати ті договори, які вважає за потрібне на початку року. Після введення в дію нової редакції Закону такий замовник має відкоригувати власні плани, зважаючи на нові вимоги законодавства, однак уже без тих зобов'язань, які він правомірно взяв за договорами, укладеними відповідно до чинного на той момент закону.

Однак у ситуації, наведеній у питанні, запланована на предмет сума закупівель перевищує на рік 50 тисяч гривень, тож наразі потребуватиме звітування за умови невикористання електронної системи закупівель.

Таким чином, для уникнення будь-яких непорозумінь та неоднозначних трактувань у майбутньому замовник може правомірно, згідно з чинним законодавством, укласти всі три договори до введення в дію нової редакції Закону, передбачивши в них відповідні строки надання послуг.

Слід зазначити, що договірні відносини регулюють Цивільний та Господарський кодекси України, якими, зокрема, встановлено, що договір є обов'язковим для виконання сторонами. Договір є укладеним, якщо сторони в належній формі досягли згоди з усіх істотних умов договору. При укладенні господарського договору **сторони зобов'язані в будь-якому разі погодити** предмет, ціну та **строк дії договору**. При цьому строком договору є час, протягом якого сторони **можуть здійснити свої права і виконати свої обов'язки** відповідно до договору. Отже, для уникнення неоднозначних ситуацій у подальшому щодо застосування закупівельного законодавства замовникові слід дотримуватись вимог чинного закону на момент вчинення конкретних дій.